

**10-dages forespørgsel til MSB og MSO
Sundhed for udsatte
Fremsendt af Mette Skautrup (K) og Thomas Medom (SF)**

20. november 2019
Side 1 af 6

Mette Skautrup (K) og Thomas Medom (SF) har fremsendt en 10-dages forespørgsel vedr. sundhed for udsatte.

De hjemløse, udsatte og psykisk syge i vores by har brug for kendte medarbejdere, der arbejder med deres sundhed og sygdomme. I Konservative og SF er vi bekymrede over udsigten til, at der bliver færre medarbejdere til at sikre, at borgernes sundhedstilstand er bedst mulig. Vi frygter, at borgernes fysiske og psykiske sygdomme udvikler sig negativt og bliver til unødvendige indlæggelser og til smitsomme sygdomme, der burde være behandlet.

I det følgende besvares de spørgsmål, der er fremsendt.

Spørgsmål 1

Der ønskes en beskrivelse af hvad "Videreudvikling og styrkelse af indsatser i kommunerne med særligt fokus på ældre medicinske patienter og udsatte grupper" er og indeholder samt en beskrivelse af baggrunden for at søge midler til indsatserne.

Svar:

Baggrund: I 2017 sendte Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB) og Sundhed og Omsorg (MSO) to fælles ansøgninger til Sundhedsstyrelsens pulje: "Videreudvikling og styrkelse af indsatser i kommunerne med særligt fokus på ældre medicinske patienter og udsatte grupper". Baggrunden for ansøgningerne var at mindske ulighed i sundhed blandt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser og herunder borgere med samtidigt misbrug. Målgruppen dør gennemsnitligt 15-20 år tidligere end den resterende befolkning. Indlæggelses-hyppigheden er fire gange større blandt udsatte mænd og kvinder end i den øvrige befolkning. Derimod er der mindre kontakthypighed med fx speciallæger¹. Projektet skal understøtte, at sygdom opspores tidligere og at borgere mere rettidigt får rette behandling. De to projekttitler er:

- Akutfunktion for borgere med psykiske lidelser, herunder med samtidigt misbrug
Udsatte borgere opleves som vanskelig at rumme inden for rammen af kommunes akutteam. Der er behov for mere tilgængelig akutfunktion. De sundhedsfaglige ydelser fra akutteamet skal udbredes til gade teamet, bosteder og bostedslignende tilbud.
- Styrkelse af den sundhedsfaglige indsats på bosteder og bostedslignende tilbud

**SUNDHED OG OMSORG
OG
SOCIALE FORHOLD OG
BESKÆFTIGELSE**

Aarhus Kommune
Rådhuset
Rådhuspladsen
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
www.aarhus.dk

Sagsbehandlere:
Mette Schmidt Hansen
Mette Schmidt Laursen
Sara Kristensen
Hanne Linnemann

¹ Socialt udsattes dødelighed og brug af sundhedsvæsenet -Rådet for Socialt Udsatte, Statens Institut for Folkesundhed 2017)

Målgruppen udsatte har ofte komplekse sundhedsproblemer og fysiske sygdomme, som ikke altid opdages. Sundhedsfremme, tidlig opsporing, forebyggelse herunder af kronisk sygdom skal styrkes og kvalificeres.

20. november 2019
Side 2 af 6

Indhold: Med puljemidlerne er der i en 2-årig periode ansat i alt ti medarbejdere i de to projekter. I praksis har de to projekter fungeret som ét samlet projekt. Indsatserne består både af udvikling af nye koncepter samt midlertidig ekstra tilførsel af medarbejdere til eksisterende teams. Fælles for indsatserne er, at der laves nye former for samarbejde og kompetenceudvikling fx mellem akutteam, gadeteam og bostederne, hvilket skal styrke indsatsen og skabe mere sammenhæng for projektets målgruppe.

Indsats i projekterne	Hvem, hvad, hvor
Sundhedsfremme på bosteder og bosteds-lignende tilbud	En medarbejder ansat i Folkesundhed Aarhus, Frydenlund (MSO). Brobygning til f.eks. træningsforløb, fokus på kost, etablering af motionsgrupper
Sundhedstjeks på bosteder og bosteds-lignende tilbud	To sygeplejersker (Ansæt i Akutteam (MSO) og Center for Misbrugsbehandling (MSB). Individuelt tjek af f.eks. blodtryk, BMI, lungefunktion m.m.
Ekstra medarbejdere i Akutteam	Fire sygeplejersker ansat i Akutteam (MSO). Varetagelse af akutte opgaver, undervisning og brobygning til bosteder og gadeteam.
Ekstra medarbejdere i Gadeteam	To sygeplejersker til gadeteam, der oprindeligt består af to sygeplejersker. Opsøgende indsats på gaden, væresteder m.m. Sårpleje, samtaler/rerelationsarbejde, sundhedsfaglig vejledning, brobygning til/fra hospital, væresteder, Pitstop m.m.
Ekstra medarbejdere til Center for Misbrugsbehandling	En sosu-assistent til åben sundhedsklinik. Tilbyder både akut behandling og forløb. Mulighed for følgeskab til hospital/læge.
<p>Der er på tværs af indsatserne udviklet en fælles sundhedsfaglig værktøjskasse til brug for undervisning af ca. 170 medarbejdere på bostederne.</p> <p>Der er på tværs af magistratsafdelingerne og i samarbejde med Aarhus Universitetshospital afviklet den årlige "tuberkuloseopsporingsuge" (gennemført 2 gange)</p> <p>Der arbejdes nu med tværgående praktikforløb (på tværs af MSB og MSO)</p>	

Spørgsmål 2 Hvor stort er budgettet?

20. november 2019
Side 3 af 6

Svar:

Fra Sundhedsstyrelsens pulje blev der i alt tildelt 11.608.187 kroner fordelt over en projektperiode på to år og fire måneder:

- Akutfunktion for borgere med psykiske lidelser, herunder med samtidigt misbrug: 6.871.508 kr.
- Styrkelse af den sundhedsfaglige indsats på bosteder og bostedslignende tilbud: 4.736.679 kr.

Spørgsmål 3 Hvornår udløber budgettet?

Svar:

Projektperioden løber til og med d.30. april 2020 – for de 10 projektansatte udløber ansættelserne d.1. april 2020.

Spørgsmål 4 Hvilke erfaringer har der været med arbejdet og indsatserne? Både brugernes og medarbejderes perspektiv er relevant.

Svar:

Følgende status er lavet på baggrund af midtvejsevaluering i projektet samt løbende registrering af indsatserne.

Indsats	Status	Medarbejder-/borgerperspektiv
Sundhedsfremmeindsats	Der har været indsatser i regi af Center for Bostøtte i eget Hjem. Indsatsen har været målrettet borgere. Medarbejdere har løbende modtaget undervisning og vejledning.	Sundhed er blevet en mere integreret del af det socialfaglige arbejde. Der er større opmærksomhed om muligheder og anledninger til at arbejde forebyggende med f.eks. kost og motion
Sundhedstjeks	Der er foretaget sundhedstjek på bosteder og bostedslignende tilbud samt på væresteder. Resultaterne fra sundhedstjek er, at en stor andel af borgerne har sundhedsmæssige problematikker, der kræver opfølgning (bl.a. ved egen læge)	Borgerne giver udtryk for, at sundhedstjekket har været relevant for dem. Fra lederne er tilbagemeldingen, at sundhedstjekkene giver anledning til mere fokus på borgerens sundhed.
Akutfunktion	Akutteamet oplever dagligt, at der er opkald fra bosteder/væresteder.	Akutteamet har mulighed for at rykke ud der, hvor borgeren er. Det er trygt for bostederne at have et telefonnummer, der kan ringes til.

20. november 2019
Side 4 af 6

	Akutteamets medarbejdere har fået undervisning i "psykiatri/misbrug"	
Gadesygeplejersker	Gadesygeplejerskerne er dagligt i kontakt med borgere "på gaden". Der er et bredt samarbejde med væresteder, socialsygeplejerskerne på AUH, Akutteam og sundhedsklinik	De ekstra gadesygeplejersker giver mulighed for endnu bredere samarbejde og fleksible opsøgende indsatser. Der er mulighed for at handle på borgernes "her-og-nu" problematikker
Sundhedsklinik – Center for Misbrugsbehandling	Der er daglig kontakt med en del borgere i den åbne sundhedsklinik	Borgerne kan få hjælp uden at skulle bestille tid. "ustabile borgere" kan være i forløb, selvom de i perioder kan udeblive.

Spørgsmål 5

Er der tænkt i en forankring eller videreførelse af medarbejderne evt. med nogle af de mere end 70 mio. kr. der blev afsat til sociale indsatser i budgetforhandlingerne?

Svar:

Budgetforliget for 2020 tildelte 69,2 mio. kr. til socialområdet, heraf blev 9,2 mio. kr. fundet ved interne effektiviseringer og omprioriteringer i Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse. En del af midlerne er øremærket specifikke indsatser, herunder permanentgørelse af weekendåbning i stofindtagelsesrummet, sociale viceværter på Klostertorv og udvidede åbningstider i Værestedet. Herudover blev der afsat 1 mio. kr. til det videre arbejde med hjemløseplanen.

Baggrunden for den resterende generelle budgettilførsel er, at forligspartierne vurderer, at udfordringerne på det specialiserede socialområde er af sådan en karakter, at der er behov for en genopretning af områdets økonomi. Til trods for at Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse fik tilført midler ved Budget 2020, forventes der stadig en betydelig økonomisk ubalance i 2020. Jf. den prognose for 2020 som Social- og Beskæftigelsesudvalget blev præsenteret for den 20. november 2019, forventes der i 2020 et økonomisk ubalance på ca. 135-140 mio. kr. Der arbejdes naturligvis allerede nu på at nedbringe dette beløb, men der forventes på den baggrund besparelser i 2020.

De resterende midler forventes således at være målrettet det specialiserede socialområde i forhold til børn, unge og voksne, hvor budgetpresset er markant, og hvor de økonomiske udfordringer primært vedrører stigende udgifter til dag- og døgnforanstaltninger. Budgetløftet skal således ses som en del af arbejdet med at håndtere den økonomiske ubalance fremadrettet.

Der er således ikke tænkt konkret i en forankring eller videreførelse af medarbejderne i indsatserne under de to sundhedsprojekter med de i budgetforliget afsatte midler til socialområdet.

20. november 2019
Side 5 af 6

Dog vil der med afsæt i erfaringerne fra projektet fortsat være fokus på at styrke sundheden for udsatte borgere, og at sundhed i højere grad ses i sammenhæng med den socialfaglige indsats. I forhold til Sundhedsfremmeindsatsen laves der i forbindelse med den løbende evaluering anbefalinger, der kan arbejdes videre med i den daglige drift efter endt projektperiode.

Akutfunktionen (MSO) forventes fortsat at kunne varetage besøg hos denne målgruppe af borgere, hvor der er et akutopstået behov. Der vil dog ikke uden tilførsel af ekstra ressourcer være mulighed for ekstra undervisning og opsøgende arbejde på bostederne.

Det kan desuden bemærkes, at der arbejdes med at styrke den sundhedsfaglige indsats i forhold til andre af socialområdetets målgrupper. Der er i forbindelse med udmøntning af anbefalinger fra §17.4 udvalget for sundhed i et 0-100 års perspektiv fremsat forslag om at afsætte midler til sundhedstjek målrettet voksne med handicap.

Spørgsmål 6

Vigtigheden af ”kendte ansigter”, tryghed og en insisterende tilgang er typisk vigtig for brugerne. Er der tænkt over hvordan det kan sikres når midlerne udløber?

Svar:

Vigtigheden af kendte ansigter, tryghed og en insisterende tilgang anerkendes som forudsætning for målgruppen, og er også en vigtig erfaring fra projektet. Det er dog ikke, indenfor den eksisterende økonomiske ramme, mulighed for at permanentgøre ansættelser i projektet pga. stigende pres på socialområdet.

Spørgsmål 7

Hvordan har udviklingen været over tid i antallet af indlæggelser og genindlæggelser for de borgere der er i målgruppen for indsatserne?

Svar:

En del af formålet med projektet har været at følge udviklingen i antal genindlæggelser og akutte indlæggelser og på baggrund heraf evt. udarbejde en investeringsmodel. Denne metode har dog ikke været mulig, da der siden februar 2019 ikke bliver leveret data om hospitalspatienter til kommunerne via systemet eSundhed. Der har løbende været dialog med sundhedsdatastyrelsen samt projektets styregruppe om denne problematik.

Derfor har vi i Aarhus Kommune valgt at foretage en kvalitativ evaluering med udgangspunkt i borgerforløbene og borgernes egne oplevelser.

Venlig hilsen

20. november 2019
Side 6 af 6

Jette Skive
Rådmand

/

Hosea Dutschke
Direktør

Kristian Würtz
Rådmand

/

Erik Kaastrup-Hansen
Direktør